

Til:
Kunnskapsdepartementet

Dato:
26.07.19

SAMSKIPNADSRÅDET

Samskipnadsrådet er samarbeidsorganet for landets 14 studentsamskipnader, som tilbyr et bredt omfang av velferdstjenester til om lag 273 000 studenter. Studentsamskipnadene er ideelle private aktører som sørger for at studentene får et helhetlig tjenestetilbud spesielt tilpasset studiesituasjonen.

INNSPILL FRA SAMSKIPNADSRÅDET

Samskipnadsrådet viser til høringen om endringer i barnehageloven. Flertallet av landets studentsamskipnader har barnehage som del av sitt tjenestetilbud, og tilbyr tilsammen om lag 3000 barnehageplasser.

Samskipnadsrådet støtter hovedintensjonen med endringsforslagene om å sikre at statlig tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna til gode. Tilskudd og foreldrebetaling skal ikke benyttes til å skape store overskudd som kan tas ut i form av utbytte til eiere og heller ikke akkumuleres i egenkapital som kan utløses i forbindelse med et eventuelt salg. Samtidig må private barnehager ha en bærekraftig økonomi med tilstrekkelig overskudd til å sikre stabil og forutsigbar drift og mulighet til å gjøre nødvendige investeringer i barnehagen.

Samskipnadsrådets videre innspill er tematisk inndelt, i tråd med relevante punkter i høringsbrevet.

ENDRINGER I PENSJONSTILSKUDD

Samskipnadsrådet mener det er nødvendig å gjøre justeringer når sektoren overkompenseres med nesten en milliard per år til dekning av pensjonskostnader. Reduksjon av pensjonspåslaget og samtidig opprettholde mulighet til å søke tillegg etter dokumenterte kostnader, er et tiltak vi støtter. Om påslaget reduseres fra 13 til 11 eller 9 har ikke Samskipnadsrådet sterke synspunkter på, men en reduksjon til 9 kan medføre en økning av tilleggsøknader som igjen vil kreve større administrative ressurser. For å sikre kontroll med hovedfinansieringen antas det likevel mest hensiktsmessig å redusere til 9.

Det foreslås at barnehagene kan søke om å få dekket sine pensjonskostnader forutsatt at pensjonsavtalen er inngått før 1. januar 2019. Samskipnadsrådet vil påpeke at det er noe usikkert hvordan dette skal forstås dersom det gjøres endringer i pensjonsavtalen etter denne datoen, eksempelvis overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Samskipnadsrådet mener det bør være mulighet til å gjennomføre endringer i pensjonsavtalen i henhold til tariffavtale og innenfor det som anses som vanlig praksis.

ENDRINGER I DRIFTSTILSKUDD

Samskipnadsrådet mener kommunene bør ha den viktigste rollen i å dimensjonere barnehagetilbudet da de har en plikt til å gi tilbud til alle. Dersom terskelen for å etablere nye barnehager med rett til driftstilskudd blir for lav, vil dette kunne resultere i overetablering og dermed «tomgangskostnader» som ikke er samfunnsøkonomisk forsvarlig. Derfor mener Samskipnadsrådet at det bør kunne gis avslag på grunn av kapasitet, ikke pga. eierform, livssyn eller andre forhold. Foreldrenes rett til fritt valg bør fortsatt sikres.

BEREGNING AV DRIFTSTILSKUDET

Samskipnadsrådet støtter departementets vurderinger om videreføring av beregningsmodellen for driftstilskudd og fortsatt nasjonale regler for tildelinger. For å sikre økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager mener departementet at det fortsatt skal være nasjonale regler for tildeling av tilskudd til private barnehager. Departementet mener at driftstilskuddet til private barnehager fortsatt skal beregnes ut fra kommunens gjennomsnittlige utgifter i tilsvarende kommunale barnehager og at det skal være knyttet til antall barn. Enkelte samskipnader har i høringsprosessen påpekt at mindre barnehager bør tilgodeses ekstra.

KRAV OM AT NYE PRIVATE BARNEHAGER SKAL VÆRE IDEELLE

Samskipnadsrådet ser ikke at det er behov for å stille krav om at nye barnehager skal være ideelle. Det viktigste er at barnehagen gir et godt kvalitativt tilbud og at de statlige tilskuddene benyttes til barnehagevirksomheten og kommer barna til gode. Hvilken filosofi eller formål eierne til barnehagen har, bør ikke legges til grunn.

FORBUD MOT Å DRIVE ANNEN VIRKSOMHET I SAMME RETTSSUBJEKT OG KRAV OM AT HVER BARNEHAGE SKAL VÆRE EGET RETTSSUBJEKT

Samskipnadsrådet er kritiske til dette. Vi oppfatter forslagene som lite målrettet, unødvendig krevende og de vil utløse administrative kostnader for mange aktører, også studentsamskipnadene. Studentsamskipnadene har fått et samfunnsoppdrag fra departementet som innebærer å levere en rekke

ulike velferdstjenester til studentene. Barnehagedrift er en del av dette og det vil være både lite hensiktsmessig og fordyrende å skulle skille denne virksomheten fra resten.

Det er de færreste private barnehageeiere som tar ut store overskudd. Samskipnadsrådet mener et mer grundig regnskap, skjerpede krav til dokumentasjon og kontroll med pengebruken vil sikre intensjonen bak forslaget bedre, uten å vanskeliggjøre og byråkratisere driften.

REGULERING AV LÅNEOPPTAK

Samskipnadsrådet støtter forslaget om å kun benytte finansforetak ved låneopptak.

ANSVAR FOR TILSYN

Samskipnadsrådet mener det er fornuftig at ansvaret for å føre tilsyn med økonomiske forhold private barnehager ligger på et statlig eller fylkeskommunalt nivå, da det i hovedsak er statlige midler i sektoren. Dette vil gi bedre innsyn og kontroll med de som har barnehagedrift på tvers av kommunegrensene.

Når det gjelder tilsyn med driften og det pedagogiske innholdet bør dette fortsatt ligge i kommunen.

INNSYN I DOKUMENTASJON HOS EIER

Samskipnadsrådet mener det er viktig å sikre mulighet til etterprøvrbarhet i dokumentasjon og legitimitet for kontrollenheten. Derfor bør det gis rett til innsyn i alle relevante dokumenter inkludert hos eier, der det er naturlig.

SØKNADER OM DISPENSASJON FRA BEMANNINGSKRAV

Samskipnadenes erfaring er at kommunen (og bydelene) behandler søknader om dispensasjon fra bemanningskrav på en objektiv og forutsigbar måte. Samskipnadsrådet ser ikke behovet for å opprette et nytt godkjenningorgan for sikre at alle behandles likt.

MELDEPLIKT VED NEDLEGGELSE OG EIERSKIFTE

Samskipnadsrådet mener meldeplikt ved nedleggelse og eierskifte er et naturlig krav.

OPMMSUMMERING AV SAMSKIPNADSRÅDETS INNSPILL

- Det er hensiktsmessig å redusere pensjonspåslaget til 9 for å sikre kontroll med hovedfinansieringen
- Kommunene bør ha den viktigste rollen i å dimensjonere barnehagetilbudet
- Det bør kunne gis avslag til å etablere nye barnehager med rett til driftstilskudd pga. kapasitet, ikke pga. eierform, livssyn eller andre forhold.

- Samskipnadsrådet støtter departementets vurderinger om videreføring av beregningsmodellen for driftstilskudd og fortsatt nasjonale regler for tildelinger.
- Samskipnadsrådet ser ikke at det er behov for å stille krav om at nye barnehager skal være ideelle
- Samskipnadsrådet er kritiske til forslag om forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt og krav om at hver barnehage skal være eget rettssubjekt. Et grundig regnskap, skjerpede krav til dokumentasjon og kontroll med pengebruken vil sikre intensjonen bak forslaget bedre.
- Samskipnadsrådet støtter forslaget om å kun benytte finansforetak ved låneopptak.
- Ansvar for å føre tilsyn med økonomiske forhold private barnehager bør ligge på et statlig eller fylkeskommunalt nivå
- Tilsyn med driften og det pedagogiske innholdet bør fortsatt ligge i kommunen.
- For å sikre etterprøvbarhet og legitimitet for kontrollenhet, bør det gis rett til innsyn i alle relevante dokumenter inkludert hos eier, der det er naturlig.
- Det er ikke behov for å opprette et nytt godkjenningsorgan for sikre at søknader om dispensasjon fra bemanningskrav behandles likt.
- Samskipnadsrådet mener meldeplikt ved nedleggelse og eierskifte er et naturlig krav.

På vegne av Samskipnadsrådet,

Lisbeth Dyrberg

Styreleder